

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку
керівників та фахівців соціальної сфери

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ У ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
16 грудня 2024 року**

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №7 від 26 грудня 2024 р.)*

Рецензенти:

Фурман Анатолій Анатолійович - доктор психологічних наук, професор, директор Навчально-наукового інституту гуманітарних наук Національного університету "Одеська політехніка"

Пєнов Вадим Васильович - кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізіології здоров'я і безпеки людини та природничої освіти Одеського національного університету імені І.І.Мечникова

Психолого-педагогічні аспекти реалізації сучасних методів навчання у закладах освіти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2024. 208 с.

До збірника ввійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів організації освітнього процесу в умовах цифрової трансформації.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

НЕПОМНЯЩА Ірина Миколаївна

ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ТВОРЧОСТІ МАЙБУТНІХ ВИХОВАТЕЛІВ

Актуальність проблеми зумовлена глобальними трансформаціями у суспільстві, які відбуваються під впливом науково-технічного прогресу та цифровізації. У сучасному світі, де знання та навички швидко застарівають, саме інноваційні технології стають базовим інструментом для забезпечення конкурентоспроможності особистості майбутніх вихователів та її гармонійного розвитку. Використання інноваційних технологій у контексті підготовки майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти є надзвичайно важливим, оскільки сучасна дошкільна освіта вимагає фахівців, здатних працювати з новими технологіями та інтегрувати їх у навчально-виховний процес.

Сучасні виклики, такі як необхідність адаптації до швидких змін, диджиталізація усіх сфер життя, перехід до дистанційної та гібридної форми роботи, створюють нові вимоги до особистісного розвитку майбутніх вихователів. Інноваційні технології стають ефективним засобом розширення доступу до знань, підвищення рівня професійної підготовки та розвитку soft skills, які є ключовими для успішної самореалізації майбутніх вихователів.

Теоретичні та методологічні основи підготовки педагогів до інноваційної діяльності розглянуті в роботах таких вітчизняних науковців, як І. Дичківська, О. Дубасенюк, І. Зязюн, В. Кремень, Н. Ничкало, С. Сисоєва, В. Паламарчук, І. Підласий, О. Пехота, О. Пометун та інших.

Дослідження Г. Смольникової та А. Семенко показало, що впровадження інновацій у дошкільну освіту можливе лише за умови наявності кваліфікованих педагогічних працівників, які мають сформовану інноваційну компетентність [3].

Перший етап реформування дошкільної освіти, що розпочався з затвердження Стандарту дошкільної освіти у 2021 році, визначив важливі напрямки змін. Наразі активно оновлюються освітні та освітньо-розвивальні програми для роботи з дітьми раннього та дошкільного віку. Отже, в результаті кожен вихователь буде змушений здійснювати інноваційну діяльність, використовуючи свій власний творчий потенціал [2].

О. Кудрявцева зазначає, що «для того, щоб здійснювати інноваційну діяльність, здобувачі вищої освіти повинні бути підготовлені до її здійснення, а результатом професійної підготовки має стати їх готовність до інноваційної діяльності у закладі дошкільної освіти» [1].

Смолук С.В. стверджує, що під час навчання здобувачі освіти мають отримати систему стійких уявлень про: роль і значення інноваційних педагогічних технологій в професійній освіті; зв'язок інноваційних

педагогічних технологій з дидактикою та методикою; історію розвитку інноваційних педагогічних технологій; основні принципи конструювання та проведення педагогічного дослідження з використанням інноваційних технологій; класифікацію, структуру та специфіку інноваційних педагогічних технологій і сучасні підходи до їх застосування; шляхи вдосконалення педагогічної майстерності та культури; основні форми організації, методи, прийоми та засоби управління інноваційними педагогічними процесами [4].

Таким чином, безперечно, зростає потреба у формуванні цифрової грамотності, критичного мислення та емоційного інтелекту, які стають основою для ефективного використання інноваційних інструментів. Гейміфікація, штучний інтелект, віртуальна реальність, онлайн-платформи для навчання не лише розширюють можливості традиційної освіти, але й сприяють педагогічній творчості, самостійній роботі над собою, особистісній рефлексії та досягненню балансу між професійним і особистим життям.

Цифрова грамотність є однією з ключових компетентностей сучасного вихователя, адже використання інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в освітньому процесі дозволяє підвищити його ефективність, урізноманітнити форми роботи з дітьми та створити інноваційне освітнє середовище. Володіння цифровими інструментами сприяє оптимізації планування, обміну інформацією та комунікації з батьками.

Педагогічна творчість є основою успішної роботи вихователя, оскільки вона дозволяє враховувати індивідуальні особливості дітей, урізноманітнювати освітній процес і створювати середовище, яке сприяє гармонійному розвитку. Інноваційні технології відкривають широкі можливості для реалізації педагогічної творчості вихователя, інтегруючи сучасні інструменти у традиційні методики.

Гейміфікація як інструмент розвитку педагогічної творчості дозволяє перетворити навчання на гру, що стимулює інтерес і залучення дітей до освітнього процесу умовах закладу дошкільної освіти.

Інноваційні технології дозволяють зробити освітній процес більш цікавим, динамічним та орієнтованим на розвиток важливих компетенцій у дітей дошкільного віку. Інтеграція інновацій у практику підготовки майбутніх вихователів сприяє формуванню сучасного підходу до навчання, який враховує індивідуальні потреби та особливості дітей дошкільного віку.

Гейміфіковані підходи розвивають у дітей емоційну залученість, мотивацію до пізнання і формують позитивний досвід навчання.

Вихователі можуть експериментувати з ігровими методиками, створюючи авторські інтерактивні сценарії. Використання спеціалізованих навчальних додатків та онлайн-ресурсів для розвитку дітей дошкільного віку є важливим аспектом цифрової грамотності майбутніх вихователів.

Для організації освітнього процесу майбутні вихователі повинні засвоїти базові навички роботи з платформами, які застосовуються у дошкільній освіті, такими як: Google Workspace (Google Docs, Google Slides, Google Meet) для створення планів, презентацій, проведення вебінарів; ClassDojo або подібні платформи для організації комунікації між педагогами та батьками, а також для відстеження досягнень дітей.

Вихователі мають опанувати та використовувати освітні ігрові платформи (Kahoot, Quizlet) для створення завдань, які поєднують навчання та розваги, вітчизняні освітні ресурси (наприклад, платформи на кшталт «Всеосвіта»), які забезпечують доступ до навчальних матеріалів, курсів підвищення кваліфікації та методичної літератури.

Знання сучасних цифрових інструментів дозволяє вихователям створювати інтерактивні матеріали, які полегшують сприйняття інформації дітьми. Наприклад: використання програм для анімацій та інтерактивних завдань (PowerPoint, Canva, StoryJumper); розробка ігор для дітей дошкільного віку у середовищах типу LearningApps чи Kahoot; інтеграція аудіо- та відеоматеріалів для підтримки тем занять, що сприяє розвитку уваги та зацікавленості дітей; навчальні додатки Busy Shapes, ABCmouse, LEGO DUPLO World, які розвивають логіку, мовлення, пам'ять.

Використання інтерактивних казок, відео та аудіоматеріалів допоможе підвищити увагу дітей, розвинути мовлення та слухову пам'ять.

Додатки для малювання (наприклад, Procreate, SketchBook) дозволять створити ілюстрації та тематичні плакати, які можливо інтегрувати у навчання. У вихователів мають бути сформовані навички вільного користування інтернет-платформами для пошуку методичних матеріалів, таких як «Pinterest», «Освіторія», «Edutopia».

Цифрова грамотність передбачає також навчання вихователів основам кібербезпеки та етичного використання цифрових технологій. Необхідно забезпечувати надійний захист персональних даних дітей та батьків, використання ліцензійного програмного забезпечення, дотримуватися етичних норм у роботі з цифровими матеріалами.

Важливою складовою розвитку педагогічної творчості майбутніх вихователів є розвиток умінь самостійно опановувати нові цифрові інструменти. Викладачі педагогічних ЗВО повинні стимулювати студентів використовувати онлайн-курси («Coursera», «Prometheus», «EdEra»), а також брати участь у вебінарах, спрямованих на підвищення цифрової компетентності.

Необхідно зазначити, що зловживання цифровими інструментами містить в собі певні ризики та виклики. Воно може призводити до інформаційного перевантаження, зниження рівня концентрації уваги, цифрової залежності. Тому важливо формувати цифрову грамотність і навички саморегуляції.

Майбутні вихователі повинні вміти планувати освітній процес так, щоб технології сприяли соціальній взаємодії, а не замінювали її. Використання технологій повинно бути дозованим і збалансованим із традиційними методиками, не знижувати потребу в живому спілкуванні

Отже, майбутні вихователі повинні володіти основами роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями (ІКТ), включаючи цифрові платформи для організації освітнього процесу з дітьми дошкільного віку, розробку інтерактивних матеріалів, використання навчальних додатків та онлайн-ресурсів.

Впровадження інноваційних технологій у підготовку майбутніх вихователів сприяє підвищенню якості освіти та виховання у закладах дошкільної освіти, формуванню сучасних фахівців, здатних забезпечити гармонійний розвиток дитини в умовах цифрового суспільства.

Інноваційні технології стають інструментом, який не лише трансформує середовище, а й стимулює особистість майбутніх вихователів до постійного педагогічного творчого розвитку, відкриваючи нові горизонти для самовдосконалення.

Список використаних джерел:

1. Кудрявцева О. А. Компоненти та показники сформованості готовності майбутніх бакалаврів дошкільної освіти до інноваційної діяльності з дітьми раннього віку. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Вип. 46. С. 122–126.
2. Наказ Міністерства економіки України Про затвердження професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти» від 19 жовтня 2021 р. № 755-21. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-profesijnogo-standartu-vihovatel-zakladu-doshkilnoyi-osviti> (Дата звернення 20.12.2024 р.)
3. Смольникова Г. В., Семененко А. А. Особливості інноваційної діяльності в закладах дошкільної освіти. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*. Серія 16 : Творча особистість учителя: проблеми теорії і практики. 2018. Вип. 30. С. 129–133.
4. Смолюк С.В. Використання інноваційних технологій навчання в процесі фахової підготовки майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти. *Інноваційна педагогіка*. 2022. Випуск 48. Т. 2. С. 223–226.

штучного інтелекту під час проєктування вибіркового навчальних дисциплін	
КАЛЮЖНА Юлія Іванівна Інноваційні підходи до викладання політології: досвід проєктного навчання	53
КИНСЬВА Поліна Петрівна Особливості використання сучасних методів навчання при підготовці фахівців з фізичного виховання	56
КОВИЛІНА Вероніка Геннадіївна Transforming education through distance learning approaches	59
КОЛБІНА Людмила Анатоліївна Формування ціннісного ставлення молодших школярів у процесі спілкування в інклюзивному освітньому середовищі	62
КОРГУН Лариса Миколаївна Професійна підготовка здобувачів з особливими освітніми потребами в закладах вищої освіти України	65
КОСТЯШКІН Іван Олександрович Сучасні форми та методи навчання при викладанні курсу «Земельне право»	70
КРАВЕЦЬ Ірина Михайлівна Цінність здобуття вищої освіти, її особливості та сучасні виклики	72
КРИМОВА Наталія Олексіївна Reflective environment as a basis for the implementation of innovative teaching methods in higher education institutions	75
КУЧЕРУК Олег Олексійович К питанню про викладання дисципліни «Історія морського судноплавства» в навчальних закладах України	79
ЛЕОНОВА Вероніка Іванівна Організація соціально-педагогічного тренінгу	82
ЛИСИЧЕНКО Микола Леонідович Зміна навчальних планів підготовки фахівців з енергетичних спеціальностей	84
ЛИТВИНЕНКО Ірина Леонідівна До питання про поняття конституційного права України як галузі права та освітнього компонента	86
МЕЛЬНИЧЕНКО Марина Василівна, МЕЛЬНИЧЕНКО Віталій Григорович Стосовно учбового репертуару здобувачів-піаністів бакалаврату	89
МУЛИК Катерина Олександрівна Психолого-педагогічні аспекти іншомовної підготовки майбутніх соціальних працівників у закладах вищої освіти	95
НЕПОМНЯЩА Ірина Миколаївна Інноваційні технології як	99